

ตอนที่ 4 สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการบริหาร การผลิต และการใช้สื่อการสอน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการหาความถี่ของรายการต่าง ๆ ในแบบสอบถาม แฉงนับเป็นรายข้อ แล้ววิเคราะห์ความถี่ของรายการต่าง ๆ ของสถิติดังนี้

3.1 ข้อมูลเป็นแบบเลือกตอบ นำมาแฉงนับหาค่าความถี่ แล้วแปลงเป็นค่าร้อยละ แล้วข้อมูลเป็นแบบตารางประกอบความเรียง

3.2 ข้อมูลที่เป็นแบบประเมินค่า ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนในวิทยาลัยครูพิบูลสงครามนั้นคือ นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในการผลิตอุปกรณ์ที่จะนำมาประกอบการสอนได้ (ตารางที่ 6 และ 28) ปัญหาที่มักเกิดขึ้นเมื่อนักศึกษาสอนโดยวิธีบรรยาย และใช้สื่อการสอนประกอบคือ สภาพห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อการสอน ทำให้สอนไม่สะดวก (ตารางที่ 9) สาเหตุที่นักศึกษาไม่ผลิตสื่อการสอนเองเนื่องจากไม่มีทุนทรัพย์ที่จะซื้อวัสดุมาผลิตสื่อการสอน (ตารางที่ 14) นักศึกษาที่เคยสำรวจสื่อการสอนของวิทยาลัยและโรงเรียนฝึกสอนเห็นว่า มีสื่อการสอนจำนวนปานกลาง (ตารางที่ 17) นักศึกษาลำบากจัดหาสื่อการสอนสำหรับวิชาฝึกสอนอยู่ได้ยากปานกลาง (ตารางที่ 18) นักศึกษาส่วนใหญ่ผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง (ตารางที่ 21) และสื่อการสอนที่นักศึกษาผลิตได้แก่ บัตรคำ แผนภูมิ สุ่มตภาพ (ตารางที่ 22) นอกจากนี้นักศึกษายังมีปัญหาในเรื่องไม่สามารถกลับไปฝึกฝนทักษะการใช้เครื่องฉาย เครื่องบันทึกเสียงที่วิทยาลัย ไม่มีโอกาสผลิตสื่อการสอน และยืมสื่อการสอนจากวิทยาลัยได้ โดยเฉพาะนักศึกษาในชั้นบทยัง

มีปัญหาในเรื่องโรงเรียนฝึกสอนมีวัสดุอุปกรณ์ให้ม้น้อย จัดสถานที่สำหรับผลิต และใช้สื่อการสอนไม่เพียงพอ และนักศึกษาฝึกสอนในชั้นบทมีความเห็นว่า วิทยาลัยจัดบริการสื่อการสอนไม่เพียงพอ (ตารางที่ 29)

2. เกี่ยวกับทัศนคติของนักศึกษาฝึกสอนที่มีต่อการใช้สื่อการสอนเพื่อประกอบการฝึกสอนนั้น นักศึกษานิยมสอนโดยใช้วิธีทดลองและให้ดูของจริง กับวิธีการสอนแบบบรรยาย โดยใช้อุปกรณ์ประกอบ (ตารางที่ 8) นักศึกษามีความเห็นว่าสื่อการสอนมีประโยชน์มาก เพราะทำให้เด็กได้ดูของแปลก ๆ ไม่เบื่อหน่ายการเรียน (ตารางที่ 10) ในชั่วโมงที่นักศึกษาใช้สื่อการสอน นักศึกษารู้สึกประสพผลสำเร็จในการสอนชั่วโมงนั้นเป็นอย่างดี และนักเรียนสนใจบทเรียนมากกว่าปกติ ส่วนในชั่วโมงที่ไม่มีสื่อการสอน นักศึกษารู้สึกว่า นักเรียนไม่สนใจการเรียนเท่าที่ควร (ตารางที่ 11-12) นักศึกษาจะเลือกใช้สื่อการสอนเมื่อเห็นว่าสื่อั้นเหมาะสมที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจดียิ่งขึ้น (ตารางที่ 13) และส่วนใหญ่ใช้สื่อการสอนเพราะเราและดึงดูดความสนใจจากนักเรียนได้ดี (ตารางที่ 16) สื่อการสอนที่นักศึกษาใช้มากได้แก่ บัตรคำ รูปภาพ และของจริง สื่อการสอนที่ใช้บ่อยที่สุดได้แก่ อุปกรณ์ประเภทเครื่องบิน คือ ภาพยนตร์ ฟิล์มสไลด์ และสไลด์ (ตารางที่ 26)

3. เกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ทางโลดทัศนศึกษาของนักศึกษาฝึกสอนก่อนออกฝึกสอน นักศึกษาล้วนใหญ่เห็นว่าตนเองมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการผลิต และการใช้สื่อการสอนพอใช้ได้ (ตารางที่ 19) นักศึกษาล้วนใหญ่เรียนวิชาการผลิตและการใช้สื่อการสอนจากอาจารย์ผู้สอนวิชาต่าง ๆ (ตารางที่ 15) การสอนของนักศึกษาล้วนใหญ่สอนตามแนวทางของทฤษฎีที่ได้เรียนมา (ตารางที่ 17) ความรู้พิเศษของนักศึกษาล้วนใหญ่ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ (ตารางที่ 4) และเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านงานของครู นักศึกษาเกือบทั้งหมดไม่เคยเป็นครูมาก่อนเลย

4. แนวทางให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านโสตทัศนศึกษา หาทางแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมการบริหารและการให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนนั้น จากผลการวิจัยในข้อ 1-3 ปรากฏว่าสาเหตุสำคัญของปัญหาและอุปสรรคในการผลิต และการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนในวิทยาลัยครูพิบูลสงครามคือ นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในการผลิตอุปกรณ์ นอกจากนี้ยังพบว่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการบริหารทางโสตทัศนศึกษาโดยเฉลี่ยมีการปฏิบัติบ้างพอสมควร (ตารางที่ 27) ผู้สอนในภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา จึงควรเปิดสอนวิชาที่เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนให้มากขึ้น และควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกทักษะในการใช้และการผลิตสื่อการสอน ทั้งประเภทวัสดุและอุปกรณ์มากขึ้น นอกจากนี้ยังควรแก้ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนทุนทรัพย์ที่จะผลิตสื่อการสอนของนักศึกษาด้วย ในด้านการบริการ จากการวิจัยพบว่าจำนวนสื่อการสอนที่มีบริการแก่นักศึกษานั้นมีจำนวนปานกลาง และนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง จึงควรเพิ่มให้มากขึ้นอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาที่ฝึกสอนในชนบทปรากฏว่าได้รับบริการจากทางโรงเรียนและวิทยาลัยน้อย

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการใช้และการผลิตสื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนในวิทยาลัยครูพิบูลสงครามพบว่า

1.1 นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ในการผลิตสื่อการสอนไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรของทางวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาเรียนวิชาการผลิตและการใช้สื่อการสอนในระดับปริญญาตรีเท่านั้น ทำให้นักศึกษาในระดับอื่นมีความรู้ในวิชาการผลิต และการใช้สื่อการสอนไม่ละเอียดเท่าที่ควร เพราะเรียนเรื่องการผลิตและการใช้สื่อการสอนเป็นส่วนหนึ่งในวิชาพฤติกรรมการณ์วิชาต่าง ๆ

1.2 นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่ผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาไม่สะดวกที่จะไปขอยืมสื่อการสอนจากแหล่งบริการต่าง ๆ เป็นเพราะแหล่งบริการอยู่ไกลจาก

โรงเรียนฝึกสอน หรือนักศึกษาไม่ได้รับการบริการที่ดีพอ และสื่อการสอนในแหล่งบริการมีน้อยเกินไป การที่นักศึกษาผลิตสื่อการสอนประเภทวีดิทัศน์เองเป็นส่วนมาก เป็นเพราะวัตถุประสงค์ในการผลิตมีราคาถูก หาได้ง่าย ผลิตง่าย และสามารถใช้อุปกรณ์นั้นได้ในโรงเรียนชนบทที่ขาดแคลนอุปกรณ์ไฟฟ้าได้ด้วย

1.3 การค่าบริการในค่านสื่อการสอนทั้งของวิทยาลัยและโรงเรียนฝึกสอนยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของนักศึกษา เนื่องจากจำนวนสื่อการสอนยังไม่เพียงพอทำให้บริการได้ไม่ทั่วถึง สื่อการสอนที่มีอยู่ยังมีการคัดเก็บไม่เป็นหมวดหมู่เท่าที่ควร และกระจัดกระจายอยู่ตามหมวดวิชาต่าง ๆ หรือนักศึกษาไม่มีเวลามาใช้บริการสื่อการสอนตามเวลาที่ทางวิทยาลัยกำหนดไว้ เป็นผลให้นักศึกษาต้องผลิตสื่อการสอนขึ้นไปด้วยทุนทรัพย์ของตนเอง จึงเกิดปัญหาการขาดแคลนทุนทรัพย์ในการผลิตสื่อการสอนขึ้นอีกด้วย

2. หักคณติในการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอน โดยสรุปนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการใช้สื่อการสอน เห็นได้จากกรวิจัยว่า

2.1 นักศึกษาเห็นว่าสื่อการสอนมีประโยชน์มาก ทำให้เด็กไม่เบื่อหน่ายการเรียน นักศึกษาจึงรู้สึกประสพผลสำเร็จในการสอนเป็นอย่างดี นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกสื่อการสอนที่เร้าและดึงดูดความสนใจมากกว่าเลือกสื่อที่ตรงจุดมุ่งหมายเนื้อหา บทเรียน และวัยของเด็ก อาจเป็นเพราะนักศึกษาคำนึงถึงความสนุกสนานและความกระตือรือร้นของนักเรียนในการเรียนเป็นสำคัญ หรืออาจเป็นเพราะอาจารย์ในวิทยาลัยครูพิบูลสงครามเห็นในค่านดังกล่าวเป็นพิเศษ

2.2 การที่นักศึกษาใช้สื่อการสอนประเภทวีดิทัศน์ และของจริงมากกว่าประเภทอุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย ทั้งนี้เนื่องจากวีดิทัศน์ดังกล่าวหาได้ง่าย และสะดวกในการนำไปประกอบการสอน

3. เกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ของโลตที่คั่นศึกษาของนักศึกษาฝึกสอน นักศึกษามีความรู้พื้นฐานพอใช้ได้ นักศึกษาล้วนใหญ่เรียนวิชาการผลิตและการใช้สื่อการสอนจากอาจารย์ผู้สอนวิชาต่าง ๆ และใช้เทคนิควิธีการสอนตามทฤษฎีที่ได้เรียนมา ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาล้วนใหญ่เรียนวิชาทางโลตที่คั่นศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของวิชาพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ

4. สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการบริการทางโลตที่คั่นศึกษาของนักศึกษาฝึกสอนในเมืองกับในชนบท แตกต่างกันอยู่บ้างในเรื่องการบริการทางโลตที่คั่นศึกษาของโรงเรียนฝึกสอน และของทางวิทยาลัยกับเรื่องการจัดสถานที่สำหรับผลิตและใช้สื่อการสอนให้แก่ นักศึกษาของโรงเรียนฝึกสอน โดยนักศึกษาฝึกสอนในโรงเรียนชนบทได้รับการบริการด้านดังกล่าวน้อยกว่านักศึกษาที่ฝึกสอนโรงเรียนในเมือง ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากโรงเรียนฝึกสอนในชนบทมีสื่อการสอนน้อยกว่าโรงเรียนในเมือง การที่นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีโอกาสกลับไปฝึกฝนทักษะการใช้เครื่องฉาย เครื่องบันทึกเสียง และผลิตสื่อการสอนที่วิทยาลัย และมีโอกาสเข้าไปยืมสื่อการสอนน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโอกาสไม่อำนวยนักศึกษาไม่มีเวลาจะกลับไปใช้บริการของทางวิทยาลัยได้ นักศึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกับเวลาให้บริการสื่อการสอนของทางวิทยาลัย และโรงเรียนฝึกสอนอาจารย์ไกลจากแหล่งบริการสื่อการสอนมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ก่อนที่นักศึกษาจะออกฝึกสอน ทางวิทยาลัยควรส่งเจ้าหน้าที่ไปขอความร่วมมือและประสานงานกับครูที่เลี้ยง และครูโลตที่คั่นศึกษาในโรงเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับงานด้านโลตที่คั่นศึกษาด้วย

2. ควรรวบรวมสื่อการสอนที่มีอยู่จัดตั้งเป็นศูนย์สื่อการศึกษา และแยกเป็นหมวดวิชาเพื่อความสะดวกในการให้บริการแก่นักศึกษา
3. ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาพิมพ์หรือผลิตสื่อการสอนได้นอกเวลาบ้าง ตามที่วิทยาลัยจะเห็นสมควร หรือจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการศึกษาตามกลุ่มโรงเรียนฝึกสอน เพื่อให้ นักศึกษาฝึกสอนที่ไม่มีเวลา หรือโรงเรียนฝึกสอนอยู่ไกลมาพิมพ์ได้สะดวก
4. นักศึกษาฝึกสอนในโรงเรียนกลุ่มเดียวกันควรจะหาโอกาสร่วมกันจัดหาและ ร่วมกันจัดหา และผลิตสื่อการสอนให้มากขึ้น เพื่อจะได้ใช้ร่วมกันในกลุ่มโรงเรียน เป็นการประหยัดเงินค่าสื่อการสอน
5. ควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ที่มี สื่อการสอนอยู่เพื่อขอบริจาคหรือซื้อในราคาถูก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเปรียบเทียบการผลิตและการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอน ในสาขาวิชาต่าง ๆ
2. ควรวิจัยเพื่อการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม
3. เครื่องมือในการทำวิจัยควรมีหลายชนิด เช่น การสังเกต การ สัมภาษณ์ หรือการทดลองใช้สื่อการสอนต่าง ๆ และประชากรที่ใช้ควรมีหลาย ๆ ฝ่าย เช่น อาจารย์ผู้สอนวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา อาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง ฯลฯ

บรรณานุกรม